
DET HØJE ELLER DET HVIDE SNIT?

LARS GEER HAMMERSHØJ
PH.D. OG LEKTOR, DPU, AU

12 TALS-PIGEN SOM TENDENS

Uddannelsesvalg – et større problem

- ▶ Sværere valg: Mere at vælge imellem
- ▶ Reflekteret valg: Mindre følge tradition
- ▶ Afgørende valg: For fremtid og karriere

Individualisering – i dag frihed til at realisere sig selv

- ▶ Frygt for at forspilde livschancer: Blive taber, ikke leve op til idealer
- ▶ Piger bedre til at lytte til samfundets krav og idealer og tage dem på sig?

BRUG FOR ANDEN PRÆSTATIONSKULTUR?

Karakterræs

- ▶ Forsvarere: Skal belønnes for deres indsats
- ▶ Kritikere: Tager fokus fra at lære
 - › Svarer det læreren forventes at ville høre mv.
 - › Stiller ikke opklarende spørgsmål mv.

Diskussion overser det afgørende spørgsmål

- ▶ Hvad er der brug for at lære for at være relevant arbejdskraft i fremtiden?

TENDENSER I FREMTIDENS BESKÆFTIGELSE

Historisk skift: Fra industrialisering til digitalisering

- ▶ Robotter og computere overtager jobs (Frey et al. 2013; Brynjolfsson 2014; Ford 2015)
- ▶ Også komplekse og kognitive arbejdsopgaver: Brydes ned i forudsigelige og rutineprægede dele

Konsekvenser

- ▶ 47% af alle eksisterende job er i høj risiko for at forsvinde de næste 10-20 år
- ▶ "The hollowing-out of the middle class": Funktionærer og universitetsuddannede i risiko

RELEVANT ARBEJDSKRAFT I FREMTIDEN

De sikre jobs i fremtiden ifølge diagnoser af fremtidens beskæftigelse

- ▶ Jo mindre rutinepræget proces og jo mere uforudsigeligt produkt
 - > Kreativitet og innovation
 - > Social intelligens og dømmekraft

Mit bud: Professionsdannelse vigtigere i dag

- ▶ Ikke viden eller evner, men dannelse: Forholde sig professionelt i og til sin profession
- ▶ ”Du ansættes for det du kan, og fyres for den du er”

PROFESSIONSDANNELSE I DAG

Centrale aspekter af professionsdannelse i dag

- ▶ Professionel dømmekraft: Forholde sig professionelt i og til nye situationer
- ▶ Kreativitet og innovation: Forholde sig åbent til det nye
- ▶ Vilje til læring og arbejde: Forholde sig til professionen af interesse

12 tals-pigen: Anti-tesen til professionsdannelsen

- ▶ Fokus på at kende rutiner og gætte det som forventes
- ▶ Ikke dyrke interesse for emnet, ikke tænke alternativt, ikke handle hinsides rollen etc.

TENDENSEN TIL PROFESSIONSDANNELSE PÅ ARBEJDSMARKEDET

Tydeligste tegn:

- ▶ Selv embedsmænd i ministerier: '12 tals-pigens højborg'
- ▶ Tegn på nye vilkår for det at være embedsmand: Skandale på skandale
 - › Kritik: Gør i for høj grad hvad de tror ministeren forventer...
 - › Bo Smith-udvalg: Brug for tydeliggørelse af embedsmandsdyder: "Kodeks 7"
 - › Må ikke medvirke til at politiske svar får et falsk fagligt skær
 - › Skal gøre opmærksom på tvivl om lovlighed
 - › Skal aktivt deltage i udvikling og nytænkning

PROBLEMET OG DETS LØSNING

De unges dilemma

- ▶ Hvis de går efter karaktere, risikere de ikke at blive en relevant arbejdskraft
- ▶ Hvis de går efter at lære, risikerer de ikke at komme ind på drømmeuddannelsen

Løsningen af problemet ligger lige for

- ▶ Problem: Adgangen til uddannelser afgøres af karaktergennemsnit
- ▶ Løsning: Indfør motiverede ansøgninger i stedet (evt. over et vist grundsnit)
 - › Passer bedre til fremtidens arbejdsmarked: Brænde for studiet
 - › Spørgsmålet er dog om der er politisk vilje til det...

En videnskabsmand er en mand, der ved noget om noget,
som resten af verden er uvidende om, og er uvidende
om det, som hele verden ved.

ALBERT EINSTEIN

AARHUS
UNIVERSITET